

Sture Fjäder

14.4.2021

Valtioneuvoston suuntaviivat covid-19-epidemiaan liittyvien rajoitustoimien ja -suositusten hallitulle purkamiselle (luonnos hallituksen muistioksi 9.4.2021)

Akavan näkemyksiä koronarajoitustoimien purkamisen suuntaviivoista

Yleistä

Akava pitää tärkeänä, että hallitus on valmistellut ns. koronarajoitustoimien ja -suositusten exit-suunnitelmaa. Kansalaiset, yritykset ja muut yhteiskunnalliset toimijat tarvitsevat selkeän kokonaiskuvan siitä, miten – eli millä edellytyksillä, missä järjestyksessä ja millaisella aikataululla – koronaepidemiasta johtuvia rajoitustoimia ja -suosituksia tullaan purkamaan.

On myönteistä, että rajoitusten purkamisen suuntaviivoista on käyty laaja kuuleminen, sillä saatujen näkemysten pohjalta on myös mahdollisuus vielä täsmentää ja täydentää suunnitelmaa. Laaja kuuleminen myös sitouttaa yhteiskuntaa laajasti suuntaviivoihin ja niiden pohjalta kevään ja kesän mittaan tehtäviin päätöksiin.

Epidemiatilanteen kehityksen ja sen perusteella tapahtuvan rajoitustoimien asteittaisen purkamisen arvioinnin ohella suunnitelmassa olisi hyvä esittää myös jonkinlainen kokonaisarvio rajoitustoimien purkamisen merkityksestä yritystoimintaan ja sitä kautta työllisyyteen.

Tarvitaan jälleenrakennusohjelma

Rajoitusten exit-suunnitelman rinnalla Suomi tarvitsee talouden jälleenrakennusohjelman maan nostamiseksi kestäväan kasvuun. Talouden, työllisyyden ja hyvinvoinnin turvaamiseksi tarvitaan TKI-rahoituksen noston kaltaisia pitkän aikavälin toimia sekä nopeampia täsmätoimia.

Mitä tulee epidemian taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten korjaamiseen, on jo kehys- ja budjettiriihessä syytä tehdä mahdollisimman paljon niihin liittyviä päätöksiä. Kuten rajoitusten purkamisessa, myös koronan jälkeisessä Suomen jälleenrakennuksessa on tärkeää, että tulevat askelmerkit ovat selvillä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Ennustettavuus vahvistaa uskoa tulevaan ja on hyväksi koko yhteiskunnalle ja sen toimeliaisuudelle.

Rajoitustoimien ja -suositusten purkamiselle tarkempi aikataulu

Rajoitusten purkamistoimissa suunnitelman perusperiaate on kannatettava eli viimeksi tulleet rajoitukset puretaan ensin. On myös perusteltua, että erityishuomiota kiinnitetään ensinnäkin lapsiin ja nuoriin sekä sen lisäksi kriisistä eniten kärsimään joutuneisiin.

Sture Fjäder

14.4.2021

Purkamisen tavoiteaikataulun osalta olisi tärkeää, että nyt esitetyn kuukausien tarkkuuden sijaan tavoitteelliset taikka arvioidut aikamäärät olisivat tarkempia. Näin suunnitelma tarjoaisi omaa toimintaansa ja tulevaisuuttaan arvioiville toimijoille enemmän konkretiaa ja toisi lisää ennustettavuutta.

Olisi myös hyvä, jos hallitus arvioisi edellytyksiä rajoitusten purkamiseksi nyt suunnitelmassa kerrotun kahden viikon aikaperiodin sijaan viikoittain. Näin voitaisiin reagoida mahdollisimman nopeasti muutoksiin ja yhteiskunnan asteittaiseen vapauttamiseen. Toimintaherkkyys ja nopeus on tärkeää, jotta jokainen ylimääräinen päivä tarpeettomia rajoitustoimia voitaisiin välttää.

Rokotuksista: ammatillisten riskiryhmien huomioiminen, työterveyshuollon hyödyntäminen ja koronatodistus

Tehokas rokottaminen (rokotteiden saatavuus, rokotusten organisointi, rokotushenkilöstön riittävyys ja jaksaminen sekä rokotusten taloudellisten edellytysten – yksityinen sektori mukaan lukien – varmistaminen) on edellytys koronarajoitusten exit-suunnitelman onnistumiselle.

Rokotusten nopea ja tehokas läpivienti on parasta turvaa paitsi terveydelle myös taloudelle ja työpaikoille. Rokottamisen kokonaisuuteen liittyen kolme asiaa:

Rokotekattavuuden saavuttamisen kohdalla ammatillisten riskiryhmien (kuten terveydenhuollon ja opetuksen henkilöstö sekä sisäisen turvallisuuden työntekijät) rokottaminen tulisi suorittaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Kuten Akava on useaan otteeseen todennut, jotta rokotukset saadaan mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti toteutettua, tulee työterveyshuollon ammattilaiset ottaa täysimääräisesti mukaan antamaan rokotuksia.

Akava kannattaa osaltaan mahdollisimman monipuolisesti hyödynnettävissä digitaalisen koronatodistuksen käyttöönottoa. Digitaaliseen todistukseen tulisi tiedot koronarokotuksesta, negatiivisesta testituloksesta ja sairastetusta koronasta. Todistuksen käyttöönotto voisi olla suureksi hyödyksi mm. kotimaan palveluyrityksille.